

Jan Carlier: wegsluipende schimmen in intieme fotografie. (a)

Jan Carlier toont introverte foto's

GENT — Een avant-garde of twee geleden vertoonde de nationale vooruitstrevende fotografie een opmerkelijke neiging om tot haar maagdelijkheid terug te keren. Mede onder de invloed van het kultuuroptimisme van dit tijd ontwikkelde er zich een meer expansieve, meer ruimtelijke en in ieder geval *gededramatizeerde* fotokunst en met haar een andere nieuwheid, de vrije foto-artiest.

En toch gaf het gretig gebruik van heldere beeldpartijen minder voeling met het „licht” — de essentie van het medium — dan de kontrasterende lichtkier in de besloten duistere ruimte der fotografie van vandaag.

De jaren daarop zien we de schone lichtkunst zachtjesaan haar maagdelijkheid weer prijsgeven, om een nieuwe liaison aan te gaan met de zeer persoonlijke, introverte gevoelsgeladenheid van de jongere garde. Het medium lijdt immers, als zoveel andere signanen van de mens, aan een vernieuwingskuur per generatie. Het hoeft niet per se beter te zijn, als het maar anders is — nieuw! En kenmerkte zich de vorige generatie door meer vitaliteit, door een intensievere toekomstgerichtheid, dan zal de huidige wegdromen in de eigen schaduw, in een grotere intimiteit ook.

Maar kom, de toverstaf van jong talent doet zelfs de duisternis stralen. Daar moet je keer op keer aan denken wanneer je jongere galerijtjes binnenstapt waar een jongere generatie haar eerste triomfen viert, maar

daarop niet steeds een nieuwe tijd. Zo een jonge galerij is de Gentse „XYZ” en de huidige exposant aldaar, Jan Carlier, debuteerde anno 1979 in het Cultureel Centrum te Heusden-Zolder.

Er hangt wat ouder naast wat nieuwer werk. Carlier is alvast niet van plan, zo zei hij ons, om zich keer op keer naar een volgende tnetoonstelling toe te worstelen met pakken nieuw werk. Voor het publiek is het spektakel nooit groot genoeg, maar voor een bedachtzaam mens is het een kwestie van eerlijkheid. En aangezien de natuurlijke omgeving niet steeds is wat ze fotografisch zou moeten zijn, kan het wel even duren vooraleer een nieuwe voorraad het daglicht ziet.

Daglicht! De foto's van Carlier schijnen wel in grote mate uit „zwart” geboren te worden, waar dan beetje bij beetje licht aan wordt toegevoegd. Daarmee

gaat hij de tegengestelde weg van een vorige generatie, die veeleer partijen weghield uit het beeld dan ze benadrukte. Het eindresultaat is enorm. Het maakt wel enig verschil of men de hemelpartij kaal en leeg houdt dan wel ze aanzwart tot een diepe duisternis. Menig beeld laat zich in de donkere kamer manipuleren van bv. koele zakelijkheid tot een dramatiserende of meditatieve sfeer. Sensibiliteit en vakbekwaamheid gaan hier hand in hand.

In Carliers nieuwere werken doet echter de mens zijn intrede. Ergens, bijna buiten het blad, ontwaart je nog vlug zijn wegsluipende schim. Moet je o.i. geen metafysische bedoelingen achter zoeken. Als je tijdenlang mensarme beelden maakt, wil je het ook wel eens anders. De hoofdbekommernis blijft het „beeld”, en dit is dan meteen de boodschap die het te brengen heeft.

Carlier brengt je de fotografie van een gemoed en dit is al heel wat, maar meestal onvoldoende om stof te doen opwaaien in deze overzerradigde, ondankbare wereld. (FT)

Galerij „XYZ”, Brabantdam 110, Gent. Tot 29 april, open 9 tot 18 u, zondag en maandag gesloten.